

Thalassa, thalassa...

L'illa grega de Paxos, un port llargament somiat.

Un dia, fa molts anys, vaig veure una fotografia de Grècia. Es tractava de la imatge d'un port menut i discret. I em vaig dir que algun dia visitaria aquell port.

Van passar els anys, i jo continuava pensant, una vegada i una altra, en aquelles aigües.

Finalment, vingué el dia en què vaig fer l'arribada a aquella illa. I va ser portant jo el meu veler.

L'illa de Paxos és una més entre les vora 1.500 illes que hi ha a Grècia, i tan encisadora com les altres, que componen aquest arxipèlag. Situada al sud de la de Corfú, força més coneguda, i germana major de la d'Andí-paxos, està situada al mar Jònic.

Més que no Kérkira (Corfú en grec), abans esmentada, Paxos exemplifica a la perfecció què és una illa grega.

Al voltant del port hi ha una petita aglomeració que podem considerar urbana i serveix de capital, i on es con-

Tomàs Escuder arriba a les illes gregues. Després d'una estada a la somiada Paxos, navega pel mar Jònic entre Cefalònia, Lèucada i Zacint fins a Ítaca. S'instal·la durant mesos en una illa propera i s'acostuma a la vida grega i solitària –un bar acollidor on mira el Barça– abans de la tornada.

centren tots els serveis disponibles. No malmesa per construccions, es comunica amb la resta de nuclis poblats per mitjà de carreteres amb poc de trànsit. Les oliveres són les ames de la vegetació, i l'harmonia de les petites valls i cims sembla que constitueix un traçat impertorbable.

Ens hi vam quedar un quant temps. Però no vam voler restringir la nostra estada en mars grecs a una sola illa. I tiràrem cap al sud...

El mar és fàcil de navegar per aquest Jònic. Resguardat dels temporals del nord per l'estret que separa Corfú d'Albània (una amplària d'unes 2 milles) i arrecerat pel rosari d'illes de noms evocadors (Cefalònia, Lèucada, Zacint, Ítaca...) de les maregasses que vénen de l'oest i amb unes temperatures no gens extremes en cap estació de l'any, és un mar esplèndid i, com arreu de Grècia, un lloc de gestes clàssiques conegudes per tothom...

Anava passant el temps, que en aquesta terra, entre illes i mar, sembla més amable i generós. Però ens calia buscar un lloc per quedar-nos a l'hivern. De resultes de les nostres indagacions i de la informació donada per uns altres navegants, l'opció va recaure en Préveza, una població a la costa del ponent continental grec.

D'uns 20.000 habitants i, com tantes ciutats gregues petites i mitjanes, amb un port comercial i alhora adaptat darrerament als vaixells esportius, ens oferia el marc idoni. Pocs turistes, comunicació amb autobusos cap a Atenes i per fer excursions a l'interior, bons serveis i una marina on podríem posar en ordre alguns temes del velar: netejar el casc i donar-hi patent, principalment.

La gent. Una de les primeres afirmacions que em sobtaren de les moltes que ens va fer Ianis va ser aquesta, dita enmig d'una de les nombroses converses que vam mantenir amb ell i Maria, la seua dona.

—Vosaltres, els occidentals, teniu una idea equivocada de nosaltres, els

grecs. Veniu ací pensant en Homer, Sòcrates, Heròdot..., però nosaltres ja no som això. Grècia són els Balcans i l'orient!

Certament, la nostra estada hivernal, amb fred i nevades, va comportar un cert canvi en la nostra imatge ideal.

Acabat l'hivern vam continuar cap al sud. Ítaca ja era a la vora. I decidírem entrar al golf de Patres i tirar cap a l'estret de Corint. Des de Mesolóngion, a la vora mateix del conegut port de Lepant (Navpaktos en grec), passaríem un quant temps visitant el Peloponès, la costa nord d'aquest golf, Ítaca i les nombroses illes, algunes de deshabitades, que apareixien en les cartes náutiques.

Vam ser invitats a menjar l'anell de Pasqua en família, a ballar el dia de la màxima celebració del patriotisme grec, a festejar una boda i a admirar el teatre de titelles Karaghiozi... Era el temps dels regals...

I mentrestant, de tant en tant, tornàvem a visitar Ítaca. O les terres interiors. Hi havia tantes coses per recórrer... Que vam decidir quedar-nos-hi més temps.

Visitar llocs on arriben pocs turistes, indrets d'un atractiu escàs per als visitants de curta durada, té l'avantatge que permet descobrir allò que ens uneix als humans. I també les petites o grans diferències de formes socials i culturals.

De manera que el fill d'un popa pot perfectament invitar-te a un cafè mentre et regala un cd de música religiosa i en parla durant hores. O un pastor t'invita a menjar el seu formatge mentre vas refrescant el grec..., i descobreixes actituds atàviques, conegudes.

Ací es pot comprovar una certa identitat mediterrània.

Viure cada dia i tornar. Amb el pas dels dies m'acostume a la vida grega i solitària. Ara només visc jo a bord perquè la meua parella ha decidit marxar.

Però com diu el poema, "l'alegria de les matinades em reconforta". Passar moltes hores a bord, en port, ara que no navegue tant, té igualment el seu encant perquè m'he fet assidu d'un bar del poble on sóc ben acollit. Parlem, no cal dir-ho, del Barça, que hi té, ací, un gran prestigi. També ajuda tenir In-

A l'esquerra, navegant pel golf de Mesolón-gion. Al costat de la Grècia clàssica, hi ha una nova Grècia (dreta) i una indignació creixent envers Europa, sobretot envers Alemanya. A sota, Ítaca, per fi. Una destinació que es fa difícil de deixar. Però la travessia ha durat tres anys i és hora de tornar.

ternet a bord per saber alguna cosa del País o de la família i els amics.

Viure en una marina com aquesta és com fer-ho en un poble internacional. Tot Europa hi és representada, i les relacions resulten ben cordials i amistoses. Hi ha molta solidaritat i un ambient alegre. La meua vida passa entre les navegacions curtes per visitar algun port pròxim i les jornades al poble, que és a uns 10 minuts caminant. Com que un navega també per conèixer, no li passa desapercebuda la terrible crisi

que afecta aquest Estat. Les lectures d'aquesta situació van de la de l'alemany que critica el país però es beneficia del mar a la del grec que es mofa dels alemanys amb paraules antigues i diu: "Som grecs. Ens en sortirem!"

Cada visitant, ara turista o ex-ocupant, hi diu la seua. I el país, més enllà del discurs polític, viu com sempre ha viscut. La pobresa, la gran pobresa, mai no ha estat una cosa aliena a aquesta terra. A les illes o al continent. Però hi ha una forta indignació, això sí. Especialment contra els alemanys.

Ahir vaig salpar cap a Ítaca, novament. Amb un amic que ha vingut de visita. Que és a unes 40 milles de distància (vora 75 km), és a dir, entre 8 i 10 hores de navegació segons la direcció i la intensitat del vent. Hem d'eixir del golf de Patres, lloc de trànsit intens de navilis de passatgers i de càrrega. Amb baixos a les ribes i corrents contraris. I tanmateix el dia transcorre en una beatitud completa. Cel blavíssim, mar blavíssima i, al fons, Ítaca... Deixem l'illa d'Oxia per estribord. De sobte ens encreuem amb una reproducció fidel de la nau *Argos*. Amb el seu ull dibuixat a proa ens trasllada a un altre temps. No podem deixar de pensar en els antics. I quan entrem en la profunda badia d'Ítaca, el port de Vathi ens acull amb les seues ratxes habituals de vent.

Atraquem en un racó per tal de no haver de muntar un fondeig i així poder baixar a terra amb facilitat. Ens hem merescut un bon cafè.

Passen dies, setmanes i mesos a poc a poc. Pense en l'hora de tornada. Si

una cosa em manca per efecte de l'allunyament és el contacte amb la família i els amics.

Cada vegada se'm fan més costa amunt, aquesta absència de l'afecte personal i la implicació social, ara que, a casa també, sembla que es cou alguna cosa.

Hi ha, igualment, la sensació d'haver complert, ja, un antic desig. I d'haver tancat un cicle.

A casa m'esperen els llibres estimats, la música desitjada, les caminades per les muntanyes amigues, els amics, la família...

S'han escolat tres anys. He de preparar el veler per a una nova travessada. Tornar a fer el camí, ara a l'inrevés. A un altre ritme, però. Si els vents ho permeten, en menys d'un mes vull arribar al port de casa. I pensava que podia fer meues, canviant només el bosc per la mar, les paraules de Henry David Thoreau al seu llibre *Walden*: "Vaig anar al bosc perquè volia viure a consciència, per fer front únicament als fets essencials de la vida i veure si no era capaç d'aprendre el que aquesta tenia per ensenyar-me i no trobar-me que, just abans de morir, veies que no havia viscut. No volia viure el que no era vida, perquè viure és un tresor; tampoc no volia viure resignat. Volia viure una vida a fons, ben espremuda, viure amb l'energia i la senzillesa espartana necessàries per eliminar tot el que no era vida".

Tornava, és cert, però res no era ni és, ja, igual.

Tomàs Escuder